

**Oulujoen koulun
toimintakertomus
vuodelta 2023**

OULUJOEN KOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2023

YLEISKATSAUS

Perusopetuslain 4§:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Muhoksen kunta on jo 19 vuoden ajan järjestänyt opetusta Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille Oulujoen perhekodin tiloissa toimivassa Oulujoen koulussa. Opetus Oulujoen koululla on pitkälti tehostetun- ja erityisen tuen antamista, jota antavat erityisluokanopettajat tai laaja-alaiset erityisopettajat. Lukuvuoden 2022–23 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja yhdeksän oppilasta. Lukuvuoden 2023–24 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja kymmenen oppilasta.

Tyypillisesti Oulujoen koulun oppilasmäärä vaihtelee lukuvuoden aikana. Lähes kaikille koulun oppilaille tehdään päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta. Päätös tehdään tilanteessa, jossa oppilaan tietyn vuosiluokan oppimäärän suorittaminen on vaarassa jäädä kesken. Päätöksen seurauksena oppilas ei jää edellä mainitussa tilanteessa luokalle vaan hänet siirretään seuraavalle vuosiluokalle ja hän jatkaa kesken jääneitä opintojaan seuraavana lukuvuonna. Usein taustasyynä aiempaan opintojen hitaaseen etenemiseen on se, että perhekodille sijoittamisen taustalla on usein muiden syiden lisäksi oppilaan runsaat poissaolot koulusta.

Osalla Oulujoen perhekodille sijoitetuista oppilaista perusopetuksen päättötodistuksen saaminen edellyttää opiskelua vielä jonkin aikaa yhdeksännen vuosiluokan jälkeen, jolloin opiskelu jatkuu vielä seuraavana lukuvuonna ja päättötodistus annetaan hänelle opintojen valmistuessa kesken lukuvuotta. Perhekodin ryhmiin siirtyy uusia oppilaita pitkin lukuvuotta. Oppilaiden vaihtuvuus lisää puolestaan opetustyön haasteita, kun opetusryhmän ryhmäytyminen ei oikeastaan ole koko lukuvuona valmis. Mikäli oppilas ei saa perusopetuksen opintoja valmiiksi sinä vuonna, jollin hän täyttä 17 vuotta, niin hän voi suorittaa perusopetuksen opinnot loppuun Oulussa aikuisten perusopetuksessa.

Pidemmän aikavälin tarkastelussa voidaan havaita, että perhekodille sijoitettujen nuorten taustat ovat muuttuneet vuosi vuodelta haastavimmiksi ja edellä mainittu näkyy myös koulutyössä. Oppilaiden aiempi opiskelutausta ennen sijoitusta perhekodille näyttää käyneen yhä ohuemmaksi. Arjen tilanteet koulussa ovat osoittaneet, että tällä hetkellä tarvitaan aiempaa enemmän erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja käytännön koulutyötä toteutettaessa. Väkivallan uhka ja päihteiden käyttöön liittyvät haasteet ovat tuoneet mukanaan entistä suurempaa epävakautta turvallisen koulutyön järjestämiseen perhekodille sijoitetuissa ryhmissä. Lisähaaste muodostuu valinnaisaineiden toteuttamisesta perhekodin tiloissa. Perhekodin opetustilat vastaavat ns. perusluokkaa, joten useimpien valinnaisaineiden toteuttaminen on vaikeaa tai lähes mahdotonta. Parhaiten valinnaisaineista pystytään toteuttamaan kotitalous ja kuvataiteiden opinnot. Em. rajoittaa kohtalaisen paljon oppilaan valinnanvapautta.

Koulun perustamisen yhteydessä 26.6.2012 päätettiin, että Oulujoen koulun hallinnosta vastaava henkilö on Muhoksen yläkoulun rehtori. Hänen apunaan toimii Oulujoen koulun opettajien keskuudesta nimetty vararehtori. Oulujoen koulun vararehtorina toimi lukuvuosina 2022–23 ja 2023–24 erityisluokanopettaja Tero Kylén. Koulu toimii vuosiluokkien 0-9 kouluna, joten tämä mahdollistaa myös alaluokkien oppilaiden sijoittamisen kouluun. Aika ajoin koululla on myös ollut perusopetuksen alaluokkien oppilaita. Käytäntö on osoittanut, että pääsääntöisesti oppilaat ovat

kuitenkin perusopetuksen vuosiluokilta 7–9. Perusopetuksen vuosiluokkien 0–6 oppilaiden sijoittamien samaan opetusryhmään huomattavasti vanhempien oppilaiden kanssa ei ole nuorempien oppilaiden edun mukaista. Käytännön ratkaisuna nuoremmat oppilaat onkin sijoitettu pääosin Nuorten Ystävien kouluun ikäistensä kanssa samoihin opetusryhmiin.

TOIMINNALLINEN TULOS

Oulujoen koululla on oma kustannuspaikka ja sille laaditaan vuosittain oma talousarvio. Oulujoen koulun toimintaa voidaan pitää tuloksellisena, sillä se on mahdollistanut monen syrjäytymisvaarassa olevan, pääosin pääkaupunkiseudulta kotoisin olevan oppilaan keskeneräisten peruskouluopintojen suorittamisen loppuun ja jatko-opintokelpoisuuden saavuttamisen. Perusopetuksen päättötodistus antaa oppilaille paremmat mahdollisuudet jatko-opintoihin ja työelämään ja ehkäisee syrjäytymistä. Muhoksen kunta tarjoaa nuorille hyvät eväät jatkoa varten. Opetuksen onnistumisen merkittävänä ansiona voidaan pitää Oulujoen koulun pieniä opetusryhmiä ja joustavaa, asiansa osaavaa henkilökuntaa.

Oulujoen koulun kasvatusta- ja opetustoiminnan painotuksiksi on kirjattu seuraavat asiat:

- positiivisen asenteen ja opiskeluun motivoitumisen kehittäminen
- opiskelutaitojen ja oma-aloitteisuuden kehittäminen
- tekemällä oppiminen
- opiskelu autenttisessa ympäristössä
- tutustuminen erilaisiin ammatteihin ja jatko-opiskelupaikkoihin sekä toisen asteen opintoihin siirtyminen
- vastuun ottaminen omasta elämästä
- elämänhallintataitojen kehittäminen
- oppilaan todellisia kykyjä ja taitoja vastaavan päättötodistuksen saaminen
- syrjäytymisen ehkäisy
- itsetunnon vahvistaminen onnistumisen kautta
- varhainen ongelmiin puuttuminen
- moniammatillinen yhteistyö, sosiaalitoimen, nuorisotoimen ja terveydenhuollon sekä muiden kanssa

Oulujoen koululla on toiminut kuukausittain kokoontuva oppilashuoltoryhmä. Ryhmään ovat kuuluneet Muhoksen yläkoulun rehtori, Oulujoen koulun opettajat, koulukuraattori ja Oulujoen perhekodin edustajat sekä nivelvaiheen oppilaanohjaaja.

TALOUDELLINEN TULOS

Oulujoen koulun toimintakulut toimintakulujen toteumaprosentti oli 117, mikä merkitsi n. 28.000 euron ylitystä talousarvioon verrattuna. Vastaavasti Oulujoen koulun toimintatuotoksi oli arvioitu vuoden 2023 talousarvion yhteydessä 102.000 euroa ja toteuma oli vuoden lopussa n. 80.000 euroa. Lopullinen toteuma alitti talousarviossa ennakoidun n. 22.000 eurolla toteumaprosentin ollessa 79 % ennakoidusta. Alitus on selitettävissä pääosin vuosittaisella oppilasmäärän vaihtelulla ja henkilökunnan pitkällä sairauspoissaoloilla.

Kokonaisuudessa Oulujoen koulun talouden toteuma oli n. 50.00 euroa alijäämäinen. Vuosittainen vaihtelu toteumassa on arkea Oulujoen toteumassa. On hyvä muistaa, että Oulujoen koulun tulot rakentuvat edellisen vuoden toteuman perusteella (tässä tapauksessa vuosi 2022) lisätynä

indeksikorotuksella. Pienessä oppilasmäärässä yhdenkin oppilaan muutos voi vaikuttaa kohtalaisen paljon laskutettavaan summaan. Pitkällä aikavälillä erojen toteumissa pitäisi tasaantua. Esim. vuoden 2022 tulos oli 46.00 euroa ylijäämäinen.

Henkilöstökulujen käyttöprosentti oli 121 % eli henkilöstökulut ylittyivät n. 32.000 eurolla. Suurin selittävä tekijä henkilöstökulujen ylittymiseen oli pitkissä sairauspoissaoloissa. Palvelujen ostojen käyttöprosentti oli 103 % eli ne ylittyivät n. 300 eurolla. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa käyttöprosentti oli 54 %, mikä tarkoitti n. 3.600 euron alitusta talousarvioon 2023 verrattuna. Todettakoon, että ostot jäivät erittäin maltillisiksi talousarvioon nähden.

On hyvä muistaa, että kotikuntalaskutus toimii viiveellä ja vuoden 2022 toteuma toimii laskutuksen perustana laskutuksessa vuodelle 2023. Tyypillistä Oulujoen koulun taloudelle on ollut voimakas vaihtelu vuosittain.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Oulujoen koulussa tehtiin tiivistä yhteistyötä Oulujoen perhekodin ja koulun kanssa. Kaikille oppilaille laadittiin HOJKS tai oppimissuunnitelmat yhdessä koulun, oppilaan ja huoltajan/perhekodin kesken. Oulujoen koulun henkilökunta oli tiiviissä yhteydessä oppilaiden omaohjaajien kanssa ja myös huoltajien kanssa tarvittaessa (pääosin yhteydenpidon oppilaiden omiin vanhempiin hoitivat perhekodin työntekijät). Lisäksi pidettiin säännölliset palaverit koulun, oppilaan ja lähettävän kunnan sosiaalitoimen kanssa. Yhteydenpitoa lähettävän kunnan sosiaalityöhön on tehostettu vuoden 2023 aikana.

Yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa tehtiin mm. valinnaisainetarjonnan osalta. Edellisen lukuvuoden tapaan Lukuvuonna 2023–24 Oulujoen koulun oppilaanohjajana toimi nivelvaiheen oppilaanohjaaja. Hän kävi viikoittain koululla antamassa ohjausta oppilaille. Järjestely on parantanut huomattavasti Oulujoen koulun oppilaanohjausta ja siten tehostanut syrjäytymisen ehkäisyä.

Oulujoen koulun oppilailla oli mahdollisuus käydä valinnaisaineita Muhoksen yläkoulussa samoissa ryhmissä toisten oppilaiden kanssa. Valitettavasti edellä mainittuun mahdollisuuteen tarttuu vuosi vuodelta yhä harvalukuisempi joukko oppilaita. Vuonna 2023 Oulujoen koulun oppilaiden opiskelu Muhoksen yläkoululla on jäänyt vähäiseksi. Valitettavasti em. on merkinnyt huomattavasti tavanomaista vähäisempää mahdollisuutta toteuttaa valinnaisuutta Oulujoen koululla. Koululta puuttuvat valinnaisuuden toteuttamiseen vaadittavat erityisluokkatilat. Esimerkiksi käsitöiden opiskelu on lähes mahdotonta koulun tiloissa.

KATSAUS TULEVAAN

Oulujoen koulun yhtenä merkittävänä tavoitteena on yhä edelleen lisätä yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa, jotta Oulujoen koulun oppilaat voivat hyötyä entistä enemmän yläkoulun opetuksesta. Vastaavasti yläkoulu voisi hyötyä Oulujoen koulun erityisosaamisesta. Suurimman haasteen toiminnalle Oulujoen perhekodin tiloissa muodostavat oppilasmäärän ennakointiin liittyvät haasteet ja oppilaiden opiskelukunnan selkeä heikkeneminen vuosien saatossa. Oppilaiden opiskeluun liittyvät haasteet ovat kasvaneet ajan myötä, joten Oulujoen koulu osalta on erittäin tärkeää oikea tukitoimien mitoitus mm. koulunkäynninohjaajien osalta.

Oppilaisiin liittyvien haasteiden lisääntyminen vaikeuttaa opetuksen järjestämistä perhekodin tiloissa, koska opetusjärjestelyjen yksilöllisyyttä on vaikea toteuttaa jakotilojen ja henkilöstön vähäisyyden vuoksi. Osa tarpeellisista yksilöllisistä opetusjärjestelyistä oppilaille edellyttäisi suurempaa henkilökuntaa, jotta oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuus voitaisiin taata riittävällä tasolla esimerkiksi taito- ja taideaineissa sekä valinnaisaineissa. On tärkeä tiedostaa, että useimmilla oppilaista on ollut jo ennen perhekodille sijoittamista erittäin yksilöllisiä opetusjärjestelyjä. Osa on jopa opiskelut yksi ns. kotiopetuksessa.

Henkilöstön rekrytointi on osoittautunut todella haastavaksi tehtävänkuvan vaativuuden ja sijoitusyksikön varsin syrjäisen sijainnin vuoksi. Tällä hetkellä on selkeästi havaittavissa, että osaavan ja riittävän henkilöstön rekrytointi tuottaa yhä suurempaa haastetta. Erityisen haavoittuva koulu tilanne on silloin, kun toinen opettajista on syystä tai toisesta poissa koulusta. Sijaisten saaminen Oulujoen koululle on osoittautunut erittäin vaativaksi, jopa lähes mahdottomaksi tehtäväksi. Em. haasteeseen voidaan vastata palkkausta kehittämällä ja tekemällä koko lukuvuoden mittaiset (1.8.–31.7.) virkamääräykset opettajille. Muhoksen kunnan näkökulmasta em. toimenpide koituisi kustannusneutraaliksi, sillä koulun kustannukset voidaan laskuttaa sijoittajakunnilta. Työntekijöiden maksamien verojen osalta kunnalla on vain voitettavaa em. ratkaisussa.